

МИНИСТЕРСТВО
на ЗЕМЕДЕЛИЕТО и ГОРИТЕ

СОФИЯ 1040, бул. "Христо Ботев" № 55

№ 32 – ноември 2002

А
Г
Р
О

С
Т
А
Т
И
С
Т
И
К
А

БАНСИК 2002

ОКОНЧАТЕЛНИ РЕЗУЛТАТИ

за заетостта и използването
на територията на БЪЛГАРИЯ
през 2002 год.

Резултати и анализи

Публикацията е редакционно приключена на 10.10.2002 год.
При публикуването на откъси от тази публикация трябва да бъде споменат източника.

Отговорник на публикацията : Нели Георгиева (МЗГ) Редакция: МЗГ - отдел "Агростатистика", в сътрудничество с Ландсис Композиция и печат: МЗГ, отдел "Агростатистика"
--

За повече информация: МЗГ, отдел "Агростатистика" Тел. / факс : 985 11 140; 980 82 94 E-mail : agrostat@mzgar.government.bg
---

СЪДЪРЖАНИЕ

	Страница
МЕТОДОЛОГИЯ	5
ЗАЕТОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА – ФИЗИЧЕСКА НОМЕНКЛАТУРА	7
ФУНКЦИОНАЛНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ТЕРИТОРИЯТА	9
ТОЧНОСТ НА РЕЗУЛТАТИТЕ	10
ТЕРИТОРИАЛНО ДЕЛЕНИЕ на БЪЛГАРИЯ	11
ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ	12
КРАТЪК ПРЕГЛЕД на ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТТА на КУЛТУРИТЕ	21
ТАБЛИЦИ	25
ТАБЛИЦА 1 ЗАЕТОСТ на ТЕРИТОРИЯТА за 6-те РАЙОНА ЗА ПЛАНИРАНЕ през 2002 год.	26
ТАБЛИЦА 1А ЗАЕТОСТ на ТЕРИТОРИЯТА за 6-те РАЙОНА ЗА ПЛАНИРАНЕ през 2001 год.	27
ТАБЛИЦА 1Б ИЗМЕНЕНИЕ при ИЗПОЛЗВАНЕТО на ПЛОЩИТЕ за 6-те РАЙОНА ЗА ПЛАНИРАНЕ – 2002 год. спрямо 2001 год.	28
ТАБЛИЦА 1В ЗАЕТОСТ на ТЕРИТОРИЯТА на БЪЛГАРИЯ през 1998, 1999, 2000, 2001 и 2002 год.	29
ТАБЛИЦА 2 ЗАЕТОСТ на ТЕРИТОРИЯТА за 9-те АГРОСТАТИСТИЧЕСКИ ЗОНИ през 2002 год.	30
ТАБЛИЦА 2А ЗАЕТОСТ на ТЕРИТОРИЯТА за 9-те АГРОСТАТИСТИЧЕСКИ ЗОНИ през 2001 год.	31
ТАБЛИЦА 2Б ИЗМЕНЕНИЕ при ИЗПОЛЗВАНЕТО на ПЛОЩИТЕ за 9-те АГРОСТАТИСТИЧЕСКИ ЗОНИ - 2002 год. спрямо 2001 год.	32
ТАБЛИЦА 3 ОСНОВНА ЗАЕТОСТ на ТЕРИТОРИЯТА за 28-те ОБЛАСТИ през 2002 год.	33
ТАБЛИЦА 3А ОСНОВНА ЗАЕТОСТ на ТЕРИТОРИЯТА за 28-те ОБЛАСТИ през 2001 год.	34
ТАБЛИЦА 3Б ИЗМЕНЕНИЕ при ИЗПОЛЗВАНЕТО на ПЛОЩИТЕ за 28 ОБЛАСТИ – 2002 год. спрямо 2001 год.	35
ТАБЛИЦА 4 ОБРАБОТВАЕМА ЗЕМЯ и ИЗПОЛЗВАНА ЗЕМЕДЕЛСКА ПЛОЩ	36
ТАБЛИЦА 5 ФУНКЦИОНАЛНО ИЗПОЛЗВАНЕ на ЗЕМЯТА	37
КАРТИ:	38
ПШЕНИЦА	39
ЕЧЕМИК	40
ЦАРЕВИЦА	41
СЛЪНЧОГЛЕД	42
УГАРИ	43
ИЗПОЛЗВАНА ЗЕМЕДЕЛСКА ПЛОЩ	44
ГОРИ	45
ПРИЛОЖЕНИЕ:	46
АНКЕТНА КАРТА	47

МЕТОДОЛОГИЯ

Наименованието БАНСИК е съставено от началните букви на Българска Анкета за Наблюдение на Селскостопанската и Икономическа Конюнктура. Това е мащабна операция, реализирана върху цялата територия на България и поставяща основите на една система за познаване на продукцията и селскостопанската конюнктура.

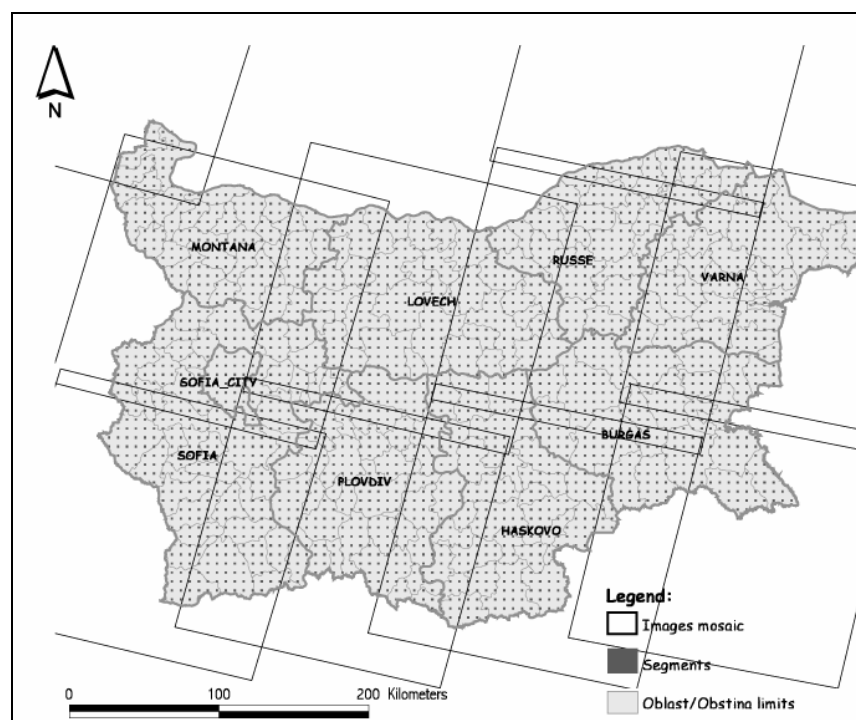
Анкетата БАНСИК е базирана върху независимата и обективна техника на извадковите анкети на части от територията, посредством които са получени резултати за 1998, 1999, 2000, 2001 и 2002 година.

БАНСИК е инвестиция за бъдещето, която ще позволи да се анализират промените, настъпващи в заетостта и използването на територията, както в краткосрочен, така и в дългосрочен аспект.

БАНСИК представлява етап към европейското интегриране в областта на статистиката. Основната ориентация на анкетата е към селското стопанство, но със своя характер на общоизползван инструмент, тя дава възможност да се видят проблемите на околната среда и на териториално-селищното устройство. Липсата на предварителна стратификация на територията дава възможност да се обслужват множество интереси, защото се наблюдават всички форми на използване на пространството - никоя зона не остава в сянка: структурните промени между категориите на територията, както и смяната на земеделските култури в рамките на земеделското пространство, могат да бъдат коректно описани.

Добро познаване на територията на България

111 000 km²,
28 области,
262 общини
Познаването на територията:
около 111 000 точки в
3 123 сегмента,
центровете на които са
отдалечени на 6 км един
от друг;
ГИС с 3 123 изображения
на карти в мащаб
1:10 000 и също толкова
сателитни снимки,
направени със сателита
LANDSAT *

* Снимките, включени в материала, служат само за онагледяване на използвания метод. Качеството на оригиналите, използвани при наблюдението е многократно по-високо.

Наблюдението с помощта на човешкото око е метод, осигуряващ най-добро съотношение разходи-качество. През 2002 год. отново се доказва правилността на този избор. През петата година на наблюдение, българската анкета изследва заетостта и използването на земята върху повече от 111 хил. точки, определени, изхождайки от 3 123 квадратни сегмента с размер на страната 1,410 км и съдържащи по 36 точки, разстоянието между тези точки е 234 м.

Извадката, представляваща основата на БАНСИК, е направена през 1998 год. по метода "териториална извадка", основаваща се на изграждането на мрежа от прави линии, отдалечени на 6 км една от друга и ориентирани Север-Юг, Изток-Запад. Всяка пресечна точка от мрежата определя центъра на един сегмент, който може да се приеме за случаен. Границите на България са "отдалечени" с един пояс от 827 м, за да се коригират евентуалните неточности на базовата картография.

При всяко минаване на терена, анкетърите наблюдават всяка година едни и същи точки в едни и същи сегменти. Това позволява да се получат надеждни данни за измененията на терена. Човешкото око позволява използването на подробна номенклатура на заетостта и използването на земята. Например, всички култури и различни видовете ливади могат да бъдат разграничени, както и основните растителни видове в горските райони. Физическата и функционална номенклатури, разработени през 1998 год. след консултации със специалисти по всички видове използване на земята, не са променени и през тази година, а само са внесени някои уточнения и допълнителни обяснения.

Организацията на операцията е ключовият елемент за постигнатото качество. Цялата анкета през 2002 год. е проведена от специализиран екип на МЗГ. В 28-те Областни дирекции "Земеделие и гори" от цялата страна експертите по агростатистика организират събирането на данните. Контрол на терена през 2002 год. се осъществи с повторно наблюдение на случайно подбрани сегменти. Контрол върху въпросниците и въвеждане на данните в компютърна програма се извършва от експертите по агростатистика от 9-те агростатистически зони (София, Бургас, Варна, Ловеч, Монтана, Пловдив, Русе, Благоевград и Хасково). При наблюденията се използват специално обучени анкетъри – агрономи, лесовъди и други специалисти, работещи в областта на селското и горското стопанство.

Този вид анкети дават богати възможности за изработване на таблици и графики за разпределение на различните видове използване на територията, матрици за изменението за даден период, както и разпределението за физическата заетост за дадена година по позиции от номенклатурата.

ЗАЕТОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА – ФИЗИЧЕСКА НОМЕНКЛАТУРА

Всяка точка определя еднородна част от територията от гледна точка на заетост на земята. Ако една точка попада точно на границата между два различни вида заетост на земята, се избира единия вид в зависимост от това дали е четна или нечетна точката. Ако е четна се избират площите, които се намират на юг-запад спрямо съответната точка; за точките с нечетни номера се избират площите, които се намират на север-изток спрямо съответната точка. Анкетаторът описва в анкетната карта резултата от наблюдението си и кодирането се прави в офиса с един-единствен код от физическата номенклатура.

ФИЗИЧЕСКА НОМЕНКЛАТУРА на АНКЕТАТА БАНСИК

Код	Дефиниция	Код	Дефиниция
01	Извън България, море	34	Индустриални маслодайни култури
02	Неопределена категория	35	Други индустриални култури (включително ароматни, медицински и етерично маслени)
11	Солници, плитки езера със слабо солени води	36	Картофи
12	Езера, басейни, плитки сладководни езера	37	Боб, грах, бакла
13	Реки, канали, дерета	38	Леща, нахут и други варива
14	Тресавища, влажни зони	39	Пресни зеленчуци без боб и грах (включително пъпеши и дини)
15	Скали	40	Разсадници (включително горски, за етерично-маслени, ароматни и медицински), цветя и декоративни растения
16	Дюни, плажове - пясъчни или скалисти	41	Окопни фуражни култури
17	Широколистни гори	42	Други фуражни едногодишни култури
18	Иглолистни гори	43	Ливади засети с бобови растения
19	Горска растителност със слаба гъстота (естествени гори)	44	Ливади засети с житни растения
20	Смесени - широколистни и иглолистни	45	Постоянни продуктивни ливади
21	Група дървета	46	Високопланински пасища
22	Единични дървета	47	Затревени повърхности със слаб продуктивен потенциал
23	Пшеница	48	Ливада - овощна градина
24	Ечемик	49	Угар
25	Ръж и тритикале	50	Кайсии (вкл. зарзали)
26	Овес	51	Череша и вишни
27	Царевица	52	Праскови
28	Ориз	53	Сливи
29	Други житни (включително сорго, просо, елда) и смесени житни	54	Круши
30	Цвекло (захарно)	55	Ябълки
31	Индустриални текстилни култури(памук, лен, коноп)	56	Други плодоващи дървесни видове
32	Слънчоглед	57	Смесени насаждения от плодоващи дървесни видове
33	Тютюн	58	Смесени - различни плодоващи дървесни видове и друго производство

Код	Дефиниция	Код	Дефиниция
59	Лоза (чиста култура)	75	Терен с настилка, с компактна форма, с дървета
60	Смесени: лоза - овощна градина	76	Терен с настилка, с компактна форма, без дървета
61	Смесени: лоза - други култури	77	Терен с настилка, с линейна форма, с дървета
62	Дребни плодове и други различни култури	78	Терен с настилка, с линейна форма, без дървета
63	Семейни градини	79	Паркове с комплексна структура
64	Затревени площи (в широк смисъл)	80	Ниски постройки, затворени, покрити
65	Необработвани земи	81	Високи сгради, затворени, покрити
66	Безплодна земя, шубрак, хрсталак	82	Оранжерии, заслони и високи навеси
67	Жив плет	83	Конструкции (без стени) само с покрив
68	Терени за временно ползване предимно със земеделски характер	84	Временни конструкции - разглобяеми
69	Строителна площадка: сгради, обществени строежи	85	Други индустриални и граждански съоръжения
70	Други терени с променен релеф от добивни дейности (кариери, пясъчници, мини, изкопи)	86	Изоставени конструкции
71	Други терени с променен релеф от различни депа (изхвърляне на отпадъци, минни отпадъци, шлага, сгур, насипи)	87	Населена зона, включително семейни градини под 500 м ² в населени места
72	Гробища	88	Индустриална зона
73	Незастроени терени в рамките на населените места	99	Забранени зони
74	Фермерски дворове и прилежащи площи с различно предназначение		

ФУНКЦИОНАЛНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ТЕРИТОРИЯТА

Функционалното използване не е толкова директно и понякога е по-трудно за определяне. То дава информация за социално-икономическото измерение на наблюдаваната територия. На практика в много случаи физическата номенклатура е достатъчна за определяне на функционалното използване (напр. площи, заети със слънчоглед или друга селскостопанска култура). В останалите случаи (например поляни) трябва да се пристъпи към разглеждане на непосредственото обкръжение на участъка.

ФУНКЦИОНАЛНА НОМЕНКЛАТУРА на АНКЕТАТА БАНСИК

Код	Дефиниция
Първично производство	
01	Минно дело
02	Селскостопанско производство
03	Неорганизирано селскостопанско производство
04	Горско стопанство
05	Рибовъдство
Вторично производство	
06	Промисленост (вкл. строителна)
07	Енергийно производство
Услуги и други	
08	Национална пътна мрежа
09	Железопътна мрежа
10	Плавателна: речна и морска мрежа
11	Въздушна мрежа
12	Други мрежи
13	Търговия и занаятчийство
14	Администрация и местно управление
15	Армия
16	Образование и научно-изследователска дейност
17	Култура
18	Култови места
19	Здравни и социални центрове
20	Спорт и развлечения на открито
21	Индивидуални жилища
22	Колективни жилища
23	Различни депа и терени за разтоварване
24	Защита на средата
99	Не се използват или временно не се използват, нямат специално предназначение

ТОЧНОСТ НА РЕЗУЛТАТИТЕ

Предварителни бележки

БАНСИК е извадково наблюдение. При работа с териториална извадка или извадка по списък, може да се изчисли случайната грешка, свързана със съставянето на извадката. Това изчисление позволява да се определи доверителния интервал, в чиито граници се намира истинската стойност на наблюдаваната променлива.

Грешката от наблюдение е слабо познаваема, понеже е невъзможно да бъде изчислена. Можем само да цитираме източниците на този вид грешка. Затова работата на организаторите на анкетата е насочена към минимизиране на този вид грешка. Неволни грешки могат да се допуснат, независимо дали извадката е териториална или по списък. Обучението на анкетаторите, четливостта на инструкциите и другите документи трябва да доведат до еднотипност на работата на различните анкетатори. Контролите след анкетата (на терена и в момента на въвеждане на данните) са предназначени също да коригират евентуалните грешки.

От друга страна, териториалните извадкови анкети с директно наблюдение не ни правят зависими от волята на интервюирания, в случая – на земеделския производител. Той може да откаже да отговори или да скрие съзнателно някоя неща, от страх, че информацията, получена от неговите отговори, ще бъде използвана срещу неговите интереси. Това е валидно за страни като България, където интервюираните все още не познават добре понятието "статистическа тайна".

При извадковите анкети на базата на териториални извадки, от тип БАНСИК, този вид грешка е изключен, защото се прави единствено обективно наблюдение на терена. Това ни позволява да кажем, че този тип анкети са обективни.

Метод на изчисление

Едно от основните предимства на обективна извадкова анкета от типа БАНСИК е, че за всеки резултат може да се посочи степента на точност. Това позволява поставянето на резултата в определени рамки, които са толкова по-тесни, колкото по-добър е резултатът. Това също така, позволява да се правят сравнения с другите източници.

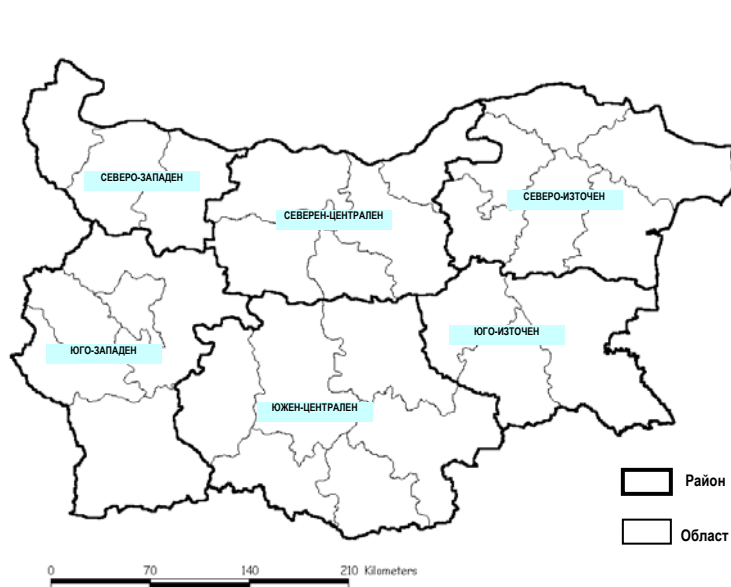
Точността е получена като се калкулира случайната грешка от извадката. Взема се предвид общото отклонение под формата на основна дисперсия между сегментите и вътрешна дисперсия (между точките). Точността при определяне на даден вид заетост на територията се увеличава с увеличение на съответната площ и разпределението на изучавания тип заетост. Горите, които заемат голяма площ от територията, са по-точно изчислени, отколкото някой тип заетост на земята, който се среща само на дадено място и е с ограничено разпространение.

Извадката е замислена така, че да дава добри резултати за заетостта на територията на ниво 6 макрорайона – NUTS (2). Този тип анкета позволява добавяне на нови сегменти към извадката, с цел получаване на резултати на по-ниско ниво от номенклатурата на териториалните единици, ако това е необходимо. В този случай трябва да се направи преценка за допълнителните разходи, необходими за организиране и провеждане на анкетата. В общия случай, колкото е по-голяма площта на дадена позиция, толкова е по-малка математическата грешка.

В таблицата по-долу са представени математическите грешки на резултатите на национално ниво за някои основни рубрики от физическата номенклатура:

Код по физическата номенклатура		Грешка (%)	Код по физическата номенклатура		Грешка (%)
17	Широколистни гори	1,77%	32	Слънчоглед	3,88%
18	Иглолистни гори	2,60%	33	Тютюн	9,63%
23	Пшеница	2,25%	45	Естествени ливади	3,23%
24	Ечемик	4,23%	49	Угари	4,19%
27	Царевица	4,08%	59	Лозя	8,09%

ТЕРИТОРИАЛНО ДЕЛЕНИЕ на БЪЛГАРИЯ

Представената карта вляво показва групирането на областите в 6 района за планиране – ниво 2 на номенклатурата на териториалните статистически единици (NUTS) на Европейския съюз.

В таблицата под картата, са описани 28-те административни области, от които са съставени 6-те района за планиране и 9-те агро-статистически зони.

ГРУПИРАНЕ по МАКРОРАЙОНИ и АГРОСТАТИСТИЧЕСКИ ЗОНИ

28 области NUTS (3)	
01	БЛАГОЕВГРАД
02	БУРГАС
03	ВАРНА
04	ВЕЛИКО ТЪРНОВО
05	ВИДИН
06	ВРАЦА
07	ГАБРОВО
08	ДОБРИЧ
09	КЪРДЖАЛИ
10	КЮСТЕНДИЛ
11	ЛОВЕЧ
12	МОНТАНА
13	ПАЗАРДЖИК
14	ПЕРНИК
15	ПЛЕВЕН
16	ПЛОВДИВ
17	РАЗГРАД
18	РУСЕ
19	СИЛИСТРА
20	СЛИВЕН
21	СМОЛЯН
22	СОФИЯ-ГРАД
23	СОФИЯ
24	СТАРА ЗАГОРА
25	ТЪРГОВИЩЕ
26	ХАСКОВО
27	ШУМЕН
28	ЯМБОЛ

6 района за планиране NUTS (2)	
СЕВЕРО-ЗАПАДЕН	ВИДИН
	ВРАЦА
	МОНТАНА
СЕВЕРЕН-ЦЕНТРАЛЕН	ВЕЛИКО ТЪРНОВО
	ГАБРОВО
	ЛОВЕЧ
	ПЛЕВЕН
	РУСЕ
	ВАРНА
СЕВЕРО-ИЗТОЧЕН	ДОБРИЧ
	РАЗГРАД
	СИЛИСТРА
	ТЪРГОВИЩЕ
	ШУМЕН
ЮГО-ИЗТОЧЕН	БУРГАС
	СЛИВЕН
	ЯМБОЛ
ЮЖЕН-ЦЕНТРАЛЕН	КЪРДЖАЛИ
	ПАЗАРДЖИК
	ПЛОВДИВ
	СМОЛЯН
	СТАРА ЗАГОРА
ЮГО-ЗАПАДЕН	ХАСКОВО
	БЛАГОЕВГРАД
	КЮСТЕНДИЛ
	ПЕРНИК
	СОФИЯ-ГРАД
	СОФИЯ

9 агро-статистически зони	
01 СОФИЯ	ПЕРНИК
	СОФИЯ-ГРАД
	СОФИЯ
02 БУРГАС	БУРГАС
	СЛИВЕН
	ЯМБОЛ
03 ВАРНА	ВАРНА
	ДОБРИЧ
	ШУМЕН
04 ЛОВЕЧ	ВЕЛИКО ТЪРНОВО
	ГАБРОВО
	ЛОВЕЧ
	ПЛЕВЕН
05 МОНТАНА	ВИДИН
	ВРАЦА
	МОНТАНА
06 ПЛОВДИВ	ПАЗАРДЖИК
	ПЛОВДИВ
	СМОЛЯН
07 РУСЕ	РАЗГРАД
	РУСЕ
	СИЛИСТРА
	ТЪРГОВИЩЕ
08 БЛАГОЕВГРАД	БЛАГОЕВГРАД
	КЮСТЕНДИЛ
09 ХАСКОВО	СТАРА ЗАГОРА
	КЪРДЖАЛИ
	ХАСКОВО

ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ

2002 год. е петата година на провеждане на анкетата БАНСИК и дава възможност да се проследи изменението на заетостта на територията за пет последователни години.

*****

В публикацията са използвани дефиниции, съгласно Решение на Европейската Комисия № 89/651/ЕИО:

Обработваема земя са площите, които се включват в сеитбообръщение, временните ливади с житни и бобови треви и угарите. По използваната от отдел "Агростатистика" номенклатура – БАНСИК това са кодове от 23 до 44 и код 49.

Използваната земеделска площ (ИЗП) се формира от обработваемата земя, трайните насаждения (от код 50 до код 62 вкл. от номенклатурата), постоянно затревените площи (от код 45 до код 48 вкл.), семейните градини – код 63 и оранжерийните площи – код 82.

Използваната земеделска площ през 2002 год. е 5 324 701 ха или 48,0% от територията на страната. През петте наблюдавани години практически няма съществени изменения в ИЗП. (вж. табл. 4, стр. 36).

	2002		2001		2000		1999		1998	
	Площ ха	% обща площ	Площ ха	% обща площ	Площ ха	% обща площ	Площ ха	% обща площ	Площ ха	% обща площ
Използвана земеделска площ (ИЗП)	5 324 701	48,0%	5 498 342	49,5%	5 582 050	50,3%	5 678 622	51,2%	5 645 089	50,9%

Обработваемите земи в България, заети с едногодишни култури и временни ливади през 2002 год. са 3 277 302 ха и представляват 61,5% от използваната земеделска площ (ИЗП). (вж. табл. 4, стр. 36).

	2002		2001		2000		1999		1998	
	Площ ха	% ИЗП	Площ ха	% ИЗП	Площ ха	% ИЗП	Площ ха	% ИЗП	Площ ха	% ИЗП
Обработваема земя	3 277 302	61,5%	3 350 478	60,9%	3 400 125	60,9%	3 425 739	60,3%	3 392 127	60,1%

*****

Площите, засети с **пшеница** през 2002 год. заемат 1 382 890 ха или 30,0% от ИЗП, увеличението на пшеницата спрямо 2001 год. е 1,2% (вж. табл. 1, стр. 26). През последните четири години се наблюдава тенденция за увеличение на относителния дял на площите заети с пшеница (вж. табл. 16 стр. 28).

През 2002 год. **ечемик** е засят върху 392 765 ха, което представлява 7,4% от ИЗП. През 2001 год. – върху 293 128 ха (5,3%). Увеличението спрямо 2001 год. е 34,0% (вж. табл. 1, стр. 26 и табл. 16 стр. 28).

През последните две години се наблюдава отдръпване на производителите от **царевицата**. Царевицата през 2001 год. е била разположена на 444 955 ха (8,1% от ИЗП), докато през 2002 год. тя заема едва 360 116 ха (6,8% от ИЗП), т.е. площта ѝ е намаляла с 19,1%. Увеличението на площите със **слънчоглед** е 19,8%, като през 2002 год. те са 477 276 ха спрямо 398 478 ха за 2001 год. (вж. табл. 1, стр. 26 и табл. 16 стр. 28).

	2002		2001		2000		1999		1998	
	Площ ха	% ИЗП	Площ ха	% ИЗП	Площ ха	% ИЗП	Площ ха	% ИЗП	Площ ха	% ИЗП
Пшеница	1 382 890	30,0%	1 366 594	24,9%	1 121 838	20,1%	1 109 702	19,5%	1 354 743	24,0%
Ечемик	392 765	7,4%	293 128	5,3%	226 808	4,1%	243 375	4,2%	255 403	4,5%
Царевица	360 116	6,8%	444 955	8,1%	626 961	11,2%	585 636	10,3%	599 756	10,6%
Слънчоглед	477 276	9,0%	398 478	7,2%	591 979	10,6%	682 465	12,0%	596 110	10,6%

Угарите са обработваеми земи, които в годината на наблюдение не се реколтират. Обработени или не, площите остават в тази категория не повече от две години. През 2002 год угари са наблюдавани върху 273 911 ха, или 5,1% от ИЗП. Намалението на угарите през 2002 год. спрямо 2001 год е 37,6%. (вж. табл. 3, стр. 33 и табл. 3б, стр. 35).

	2002		2001		2000		1999		1998	
	Площ ха	% ИЗП	Площ ха	% ИЗП	Площ ха	% ИЗП	Площ ха	% ИЗП	Площ ха	% ИЗП
Угари	273 911	5,1%	438 757	8,0%	467 573	8,4%	377 438	6,6%	127 953	2,3%

Изкуствените ливади с бобови и житни треви през 2002 год. заемат 1,7% от ИЗП. **Постоянно продуктивните ливади, високопланинските пасища, затревените повърхности със слаб продуктивен потенциал и ливадите-овощни градини** през 2002 год. заемат 1 757 630 ха или 33,0% от ИЗП. (вж. табл. 3, стр. 33 и табл. 3б, стр. 35).

	2002		2001		2000		1999		1998	
	Площ ха	% ИЗП	Площ ха	% ИЗП	Площ ха	% ИЗП	Площ ха	% ИЗП	Площ ха	% ИЗП
Временни ливади с бобови	86 475	1,6%	89 277	1,6%	86 561	1,6%	90 521	1,6%	89 684	1,6%
Временни ливади с житни	3 999	0,1%	5 523	0,1%	6 264	0,1%	9 938	0,2%	12 195	0,2%
Постоянно продуктивни ливади	537 799	10,1%	548 227	10,0%	565 137	10,1%	578 406	10,2%	609 483	10,8%
Високопланински пасища	134 337	2,5%	134 358	2,4%	130 710	2,3%	133 099	2,3%	133 099	2,4%
Затревени слабопродуктивни площи	1 060 279	19,9%	1 076 734	19,6%	1 078 390	19,3%	1 077 042	19,0%	1 052 951	18,7%
Ливади-овощни градини	25 215	0,5%	26 913	0,5%	29 514	0,5%	32 193	0,6%	33 594	0,6%

Лозя - чиста култура (код 59) през 2002 год. има върху 122 299 ха, което представлява 2,3% от ИЗП. През 2001 год. площта е била 139 087 ха – 2,5% от ИЗП. Отчетени са площите, върху които има явни следи от провеждани агротехнически мероприятия. Изоставените лозови насаждения са отнесени в код 65 10 99 – изоставени дълготрайни култури. Аналогично е и за площите на **овощните насаждения**. (вж. табл. 1, стр. 26 и табл. 1б стр. 28).

	2002		2001		2000		1999		1998	
	Площ ха	% ИЗП	Площ ха	% ИЗП	Площ ха	% ИЗП	Площ ха	% ИЗП	Площ ха	% ИЗП
Лозя	122 299	2,3%	139 087	2,5%	143 047	2,6%	152 113	2,7%	150 867	2,7%
Овощни насаждения	68 116	1,3%	78 908	1,4%	83 745	1,5%	94 692	1,7%	95 979	1,7%
Други трайни насаждения	21 915	0,4%	22 460	0,4%	25 494	0,5%	34 340	0,6%	33 183	0,6%

Необработваните земи са земи, които не са включени в сеитбообръщението и не са използвани за земеделско производство повече от две години. Експлоатационното им възстановяване е все още възможно с минимални средства.

През 2002 год. се наблюдава увеличение на **необработваните земи** спрямо 2001 год. с 32,5%. От 355 900 ха през 2001 год. на 471 507 ха през 2002 год. Процентът на необработваните земи през 2001 год. е 3,2% от територията на страната, а през настоящата година - 4,2%. Увеличението през тази година се дължи на отнасянето на изоставените трайни насаждения към тази категория. (вж. табл. 3, стр. 33 и табл. 3б, стр. 35).

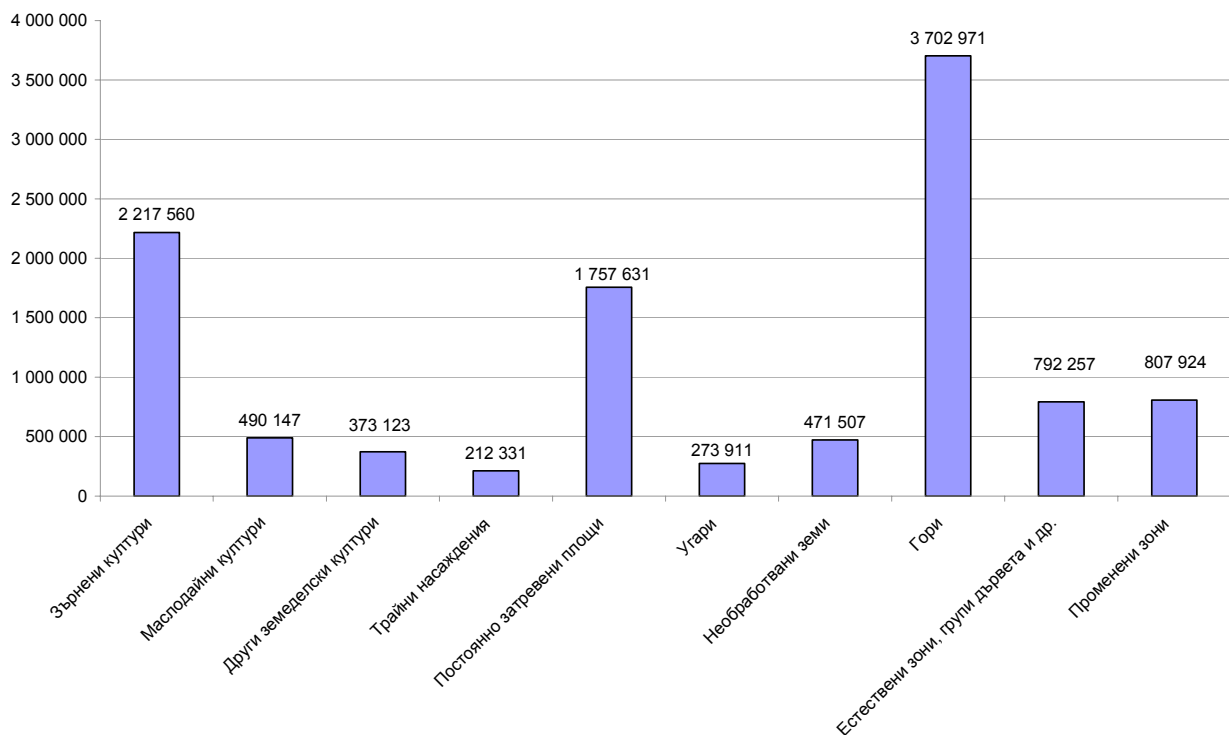
	2002		2001		2000		1999		1998	
	Площ ха	% обща площ	Площ ха	% обща площ	Площ ха	% обща площ	Площ ха	% обща площ	Площ ха	% обща площ
Необработвана земя	471 507	4,2%	355 900	3,2%	292 510	2,6%	242 644	2,2%	278 514	2,5%

Горите представляват 33,4% от общата площ на страната и относителният им дял няма изменение в сравнение с предходните три години. Чистите широколистни гори са около 63,2% от общата площ на горите, а чистите иглолистни – 23,4%. (вж. табл. 3, стр. 33 и табл. 3б, стр. 35).

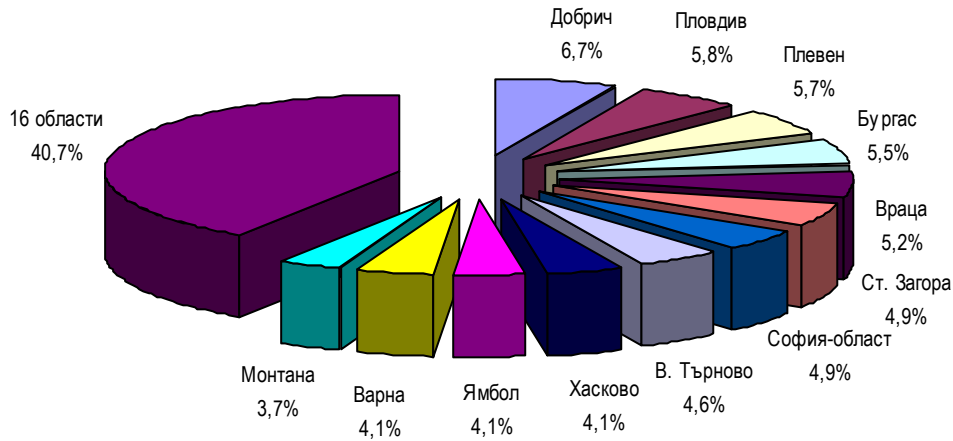
Естествените зони (кодове 11-16, 21, 22, 66,67 от номенклатура БАНСИК) заемат 747 хил. ха и имат незначително увеличение спрямо предходните години. Делът им през настоящата година е 6,7% от общата площ на България. През 2001 и 2000 год. делът им е 6,6%, през 1999 и 1998 год. естествените зони заемат 6,5%. (вж. табл. 1, стр. 26 и табл. 1б стр. 28).

Терените с променен релеф (64, 68-81, 83-99 от номенклатура БАНСИК) – застроени, промишлени и други зони, заемат 808 хил ха – 7,3% от територията на страната наблюдава се увеличение спрямо миналата година през която те са в размер на 763 хил. ха и относителният им дял е 6,9% от общата площ на България. (вж. табл. 1, стр. 26 и табл. 1б стр. 28).

ЗАЕТОСТ на ТЕРИТОРИЯТА през 2002 год. в хектари

**ИЗПОЛЗВАНА ЗЕМЕДЕЛСКА ПЛОЩ
ПО ОБЛАСТИ**

ИЗПОЛЗВАНА ЗЕМЕДЕЛСКА ПЛОЩ

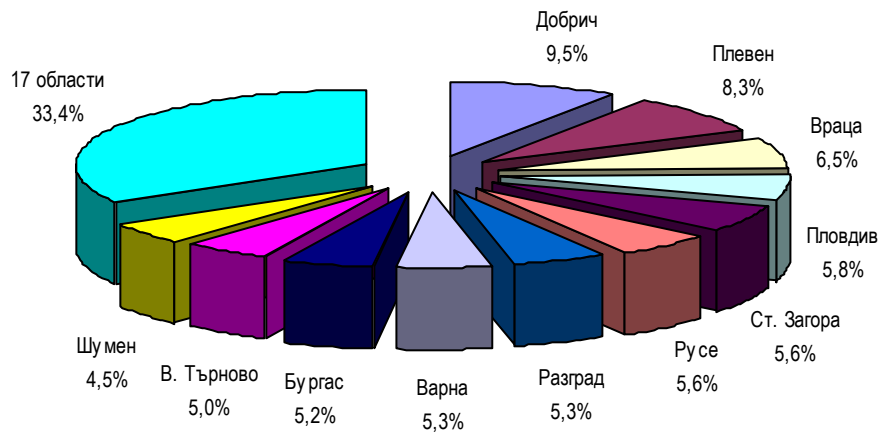
Област	хектара	%	Област	хектара	%
ДОБРИЧ	356 709	6,7%	ВЕЛИКО ТЪРНОВО	244 004	4,6%
ПЛОВДИВ	307 009	5,8%	ХАСКОВО	218 376	4,1%
ПЛЕВЕН	303 265	5,7%	ЯМБОЛ	217 566	4,1%
БУРГАС	292 053	5,5%	ВАРНА	217 164	4,1%
ВРАЦА	278 200	5,2%	МОНТАНА	198 358	3,7%
СТАРА ЗАГОРА	262 859	4,9%	16 ОБЛАСТИ	2 167 241	40,7%
СОФИЯ-ОБЛАСТ	261 897	4,9%	ОБЩО:	5 324 701	100,0%

Областта с най-голям относителен дял на **използвана земеделска площ** в България е Добрич – 356 709 ха (6,7% от ИЗП в страната), следвана от Пловдив – 307 009 ха (5,8%), Плевен – 303 265 ха (5,7%) и Бургас – 292 053 ха (5,5%). В четирите водещи области се наблюдава намаление в използваната земеделска площ спрямо 2001 год., както следва: Добрич – с 1,7%, Пловдив – 1,9%, Плевен – 1,4%, Бургас – 4,8%. Най-голямо намаление спрямо миналата година има в област Хасково, където използваната земеделска площ е намаляла с 13,9%, Благоевград – с 8,2% и Видин – 6,9%. Увеличение на използваната земеделска площ има в област Варна – с 2,3%, област Шумен – 1,3% и Разград – 0,7%. (вж. табл. 3, стр. 33 и табл. 36, стр 35).

Площите с **маслодайни култури** през 2002 год. са 490 147 ха, или 9,2% от използваната земеделска площ за страната. Най-много площи с маслодайни култури има в област Добрич – 72 321 ха, което представлява 20,3% от ИЗП в областта. Маслодайните култури в област Плевен са 44 662 ха (14,7% от ИЗП в областта), Велико Търново – 35 793 ха (14,7% от ИЗП в областта), Стара Загора – 33 954 ха (12,9% от ИЗП в областта) и Враца – 33 584 ха (12,1% от ИЗП в областта). През 2002 год в област Плевен се наблюдава увеличение на маслодайните култури спрямо изминалата година с 7,7%, във Велико Търново има увеличение от 26,4%, в Стара Загора – намаление от 21,9%, а във Враца - увеличение от 15,3%. Най- голямо увеличение на площите засети с зърнени култури има в област Ловеч с 262,0%, следвана от Варна с 101,4%, Добрич с 69,5% и Разград - 41,9%. Най- голямо пък е намалението в област Силистра – 26,8%, София-област – 23,1%, Стара Загора – 21,9% и Търговище – 21,6%.(вж. табл. 3, стр. 33 и табл. 36, стр 35).

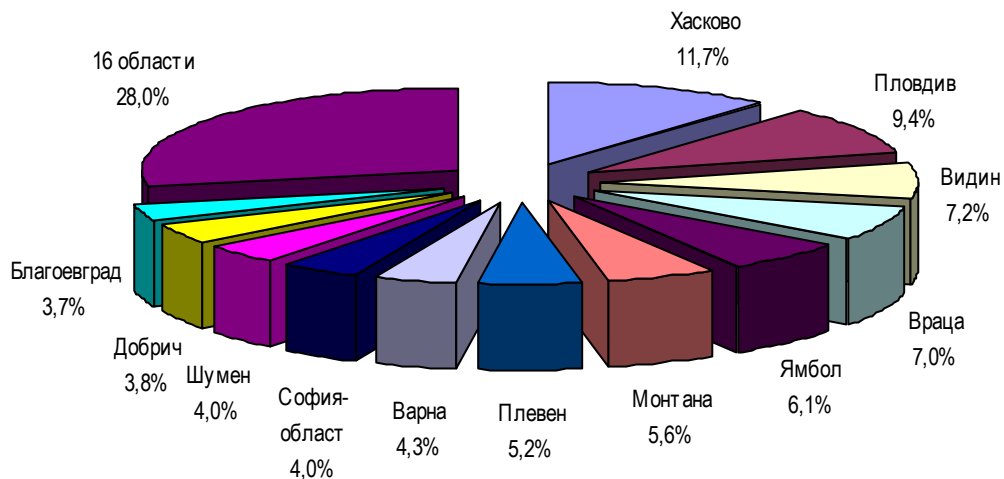
Площите със **зърнени култури** през 2002 год са 2 218 хил. ха, което представлява 41,6% от използваната земеделска площ за страната. Най-много площи със зърнени култури има в област Добрич – 211 609 ха, или 59,3% от ИЗП в областта. В Плевен зърнени култури има върху 184 027 ха (60,7% от ИЗП в областта), Враца - 143 750 ха (51,7% от ИЗП в областта) и Пловдив – 128 136 ха (41,7% от ИЗП в областта). (вж. табл. 3, стр. 33 и табл. 36, стр 35).

**РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗЪРНЕНИТЕ КУЛТУРИ
ПО ОБЛАСТИ ПРЕЗ 2002 ГОД.**

Разпределението на зърнените култури по области е както следва: Добрич – 212 хил. ха (9,5% от площите в страната, засети със зърнени култури), Плевен – около 184 хил. ха (8,3%) и Враца – 144 хил. ха (6,5%). През 2002 год в област Добрич се наблюдава намаление на зърнените култури спрямо изминалата година с 14,7%, в Плевен има леко увеличение от 1,1%, а в Пловдив - незначително намаление от 0,1%. Най- голямо увеличение на площите засети с зърнени култури има в област Търговище – 21,1%, следвана от Габрово – 17,0%, Враца- 16,0%, Стара Загора - 15,5% и Монтана- 15,1%. Най- голямо пък е намалението в област Смолян – 65,8%, Кърджали – 26,2%, Кюстендил – 23,5% и Ловеч – 20,5%. (вж. табл. 3, стр. 33 и табл. 36, стр. 35)

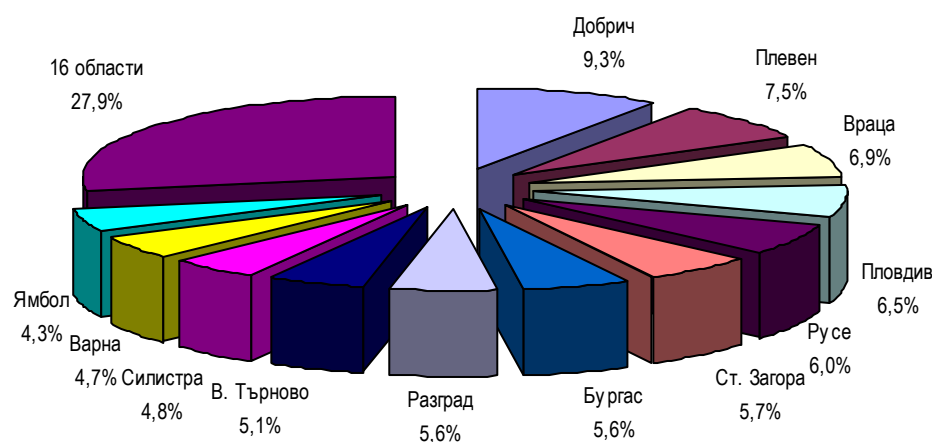
**РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА УГАРИТЕ
ПО ОБЛАСТИ ПРЕЗ 2002 ГОД.**

Около 32 хил. ха са угарите в област Хасково (11,7% от угарите в страната), Пловдив – около 26 хил. ха (9,4%), във Видин – около 20 хил. ха (7,2%). За сравнение през 2001 год в област Хасково угарите са около 50 хил. ха или (11,4% от угарите в страната), Видин – 34 хил ха и Враца - около 39 хил ха (8,8% от угарите в страната). Увеличение на угарите има само в областите Русе – 87,9%, следвана от Силистра – 27,6%, Шумен 25,0%, и Добрич – 1,7%. Най-голямо е намалението в областите Разград – 83,1%, Търговище – 68,8%, Перник – 21,6%, Сливен – 62,6% и Ловеч – 62,4% (вж. табл. 3 стр. 33, табл. 36 стр. 35 и стр. 43).

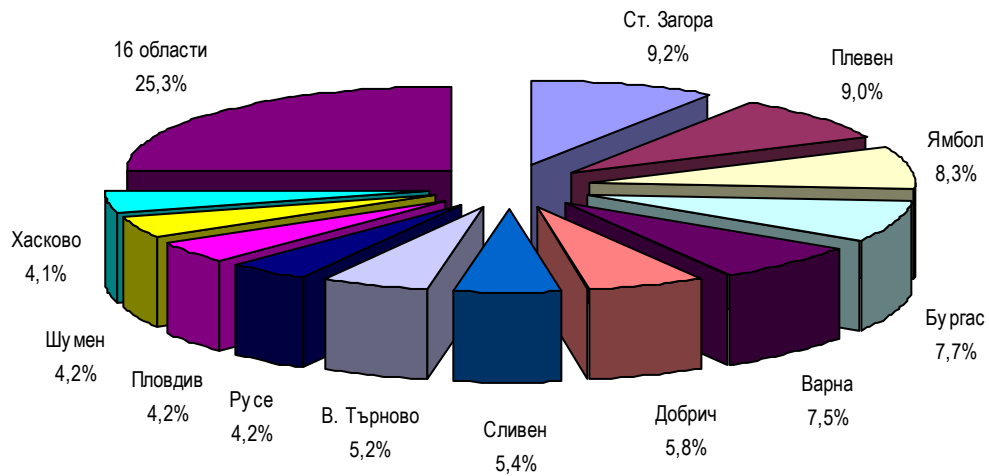
РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПЛОЩИ С ПШЕНИЦА
ПО ОБЛАСТИ ПРЕЗ 2002 ГОД.

Водещи по площи с пшеница са област Добрич с 129 хил. ха (9,3% от площите, засети с пшеница в страната), Плевен – 104 хил. ха – 7,5% от площите засети с пшеница), Враца – 96 хил. ха (6,9% от площите, засети с пшеница в страната) и Пловдив – 90 хил. ха (6,5% от площите, засети с пшеница в страната). За сравнение през 2001 год в област Добрич с пшеница са засети 148 хил. ха или (10,9% от площите засети с пшеница в страната), Плевен 106 хил. ха – 7,8% от площите засети с пшеница, Враца – 74 хил. ха (5,4%), Пловдив – 86 хил. ха (6,3% от площите засети с пшеница) и Русе – 84 хил. ха (6,2% от площите с пшеница в страната). (вж. стр. 39)

Област	2002		2001		Изменение на площите 2002 спрямо 2001 %
	Площ дка	% от площите с пшеница за страната	Площ дка	% от площите с пшеница за страната	
Добрич	129 237	9,3%	148 468	10,9%	-13,0%
Плевен	104 259	7,5%	106 450	7,8%	-2,1%
Враца	95 696	6,9%	74 290	5,4%	28,8%
Пловдив	90 275	6,5%	85 667	6,3%	5,4%
Русе	83 269	6,0%	84 463	6,2%	-1,4%
Стара Загора	79 435	5,7%	66 294	4,9%	19,8%
Бургас	77 569	5,6%	66 905	4,9%	15,9%
Разград	77 485	5,6%	74 808	5,5%	3,6%
Велико Търново	70 051	5,1%	66 537	4,9%	5,3%
Силистра	65 977	4,8%	65 785	4,8%	0,3%
Варна	64 524	4,7%	77 918	5,7%	-17,2%
Ямбол	59 592	4,3%	69 518	5,1%	-14,3%
16 области	385 521	27,9%	379 492	27,8%	1,6%
България	1 382 890	100,0%	1 366 594	100,0%	1,2%

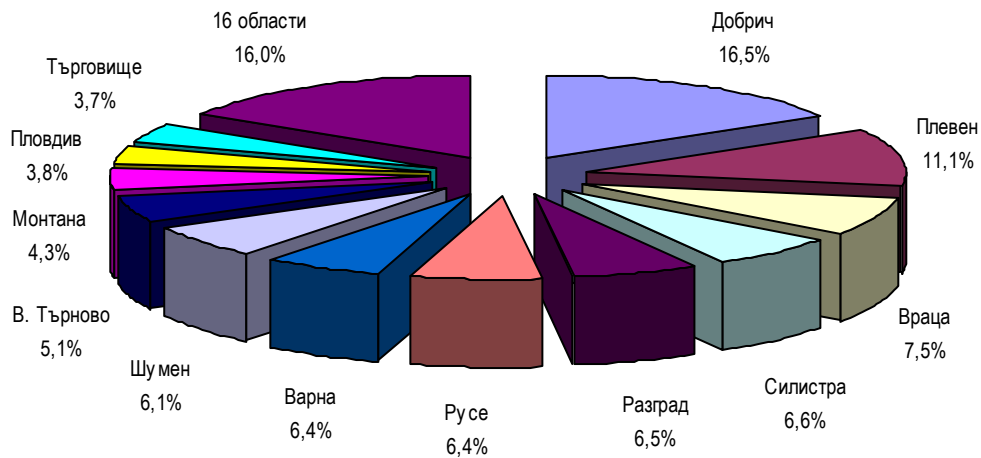
**РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПЛОЩИ С ЕЧЕМИК
ПО ОБЛАСТИ ПРЕЗ 2002 ГОД.**

Най-много са площите засети с ечемик в област Стара Загора - 36 хил. ха (9,2% от площите с ечемик в страната), следват област Плевен 35 хил. ха (9,0% от площите засети с ечемик), Ямбол – 33 хил. ха (8,3% от площите с ечемик в България) и Бургас – 30 хил. ха (7,7% от площите засети с ечемик). За сравнение през 2001 год в област Стара Загора с ечемик са засети 31 хил. ха или (10,7% от площите засети с ечемик в страната), Плевен 19 хил. ха (6,5% от площите с ечемик в страната), Ямбол – 31 хил. ха (10,7% от площите засети с ечемик) и Бургас – 35 хил. ха (11,9% от площите с ечемик в страната). (вж. стр. 40)

Област	2002		2001		Изменение на площите 2002 спрямо 2001 %
	Площ дка	% от площите с ечемик за страната	Площ дка	% от площите с ечемик за страната	
Стара Загора	35 973	9,2%	31 454	10,7%	14,4%
Плевен	35 183	9,0%	19 053	6,5%	84,7%
Ямбол	32 564	8,3%	31 263	10,7%	4,2%
Бургас	30 238	7,7%	35 023	11,9%	-13,7%
Варна	29 348	7,5%	16 832	5,7%	74,4%
Добрич	22 927	5,8%	5 807	2,0%	294,8%
Сливен	21 022	5,4%	16 800	5,7%	25,1%
Велико Търново	20 310	5,2%	23 149	7,9%	-12,3%
Русе	16 691	4,2%	11 887	4,1%	40,4%
Пловдив	16 536	4,2%	19 407	6,6%	-14,8%
Шумен	16 475	4,2%	11 683	4,0%	41,0%
Хасково	16 112	4,1%	12 839	4,4%	25,5%
16 области	99 384	25,3%	57 929	19,8%	71,6%
България	392 765	100,0%	293 128	100,0%	34,0%

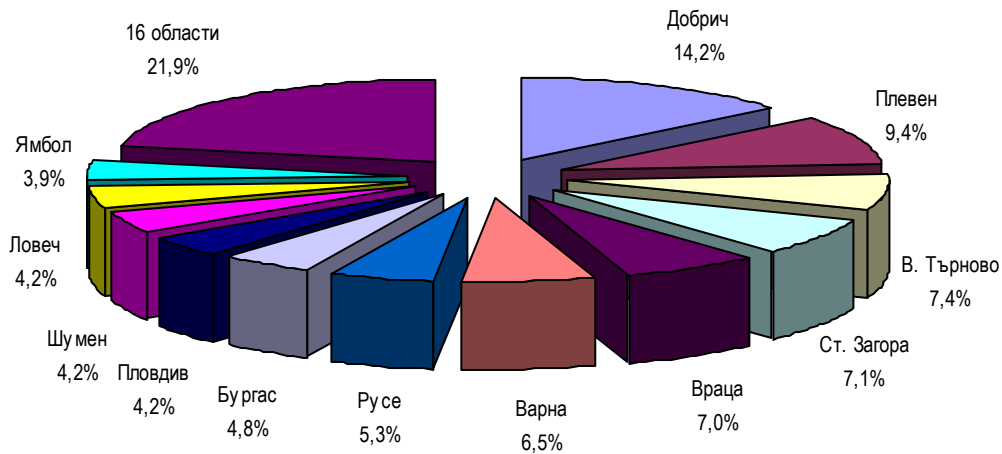
**РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПЛОЩИ С ЦАРЕВИЦА
ПО ОБЛАСТИ ПРЕЗ 2002 ГОД.**

Площите засети с царевица в област Добрич са около 59 хил. ха (16,5% от площите в страната, засети с царевица), в Плевен – 44 хил. ха (11,1% от площите, засети с царевица), във Враца – 27 хил. ха (7,5%), в Силистра – около 24 хил. ха (6,6%). За сравнение през 2001 год в област Добрич с царевица са засети 94 хил. ха или (21,1% от площите засети с царевица в страната), Плевен 44 хил ха (9,9% от площите с царевица в страната), Враца – 32 хил. ха (7,2% от площите засети с царевица) и Силистра – 28 хил ха – 6,4%. (вж. стр. 41)

Област	2002		2001		Изменение на площите 2002 спрямо 2001 %
	Площ дка	% от площите с царевица за страната	Площ дка	% от площите с царевица за страната	
Добрич	59 250	16,5%	93 707	21,1%	-36,8%
Плевен	39 949	11,1%	44 112	9,9%	-9,4%
Враца	27 059	7,5%	31 874	7,2%	-15,1%
Силистра	23 846	6,6%	28 411	6,4%	-16,1%
Разград	23 268	6,5%	32 646	7,3%	-28,7%
Русе	23 197	6,4%	30 397	6,8%	-23,7%
Варна	23 000	6,4%	29 411	6,6%	-21,8%
Шумен	22 064	6,1%	19 832	4,5%	11,3%
Велико Търново	18 437	5,1%	21 907	4,9%	-15,8%
Монтана	15 550	4,3%	20 911	4,7%	-25,6%
Пловдив	13 605	3,8%	12 088	2,7%	12,5%
Търговище	13 257	3,7%	14 529	3,3%	-8,8%
16 области	57 635	16,0%	65 129	14,6%	-11,5%
България	360 116	100,0%	444 955	100,0%	-19,1%

**РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПЛОЩИ СЪС СЛЪНЧОГЛЕД
ПО ОБЛАСТИ ПРЕЗ 2002 ГОД.**

Най-много слънчоглед се отглежда в област Добрич - над 68 хил. ха (14,2% от площите, засети със слънчоглед в страната) и в Плевен – 45 хил. ха (9,4% от площите, засети със слънчоглед). Във Велико Търново слънчоглед има върху близо 35 хил. ха (7,4% от площите в страната, засети със слънчоглед). За сравнение през 2001 год в област Добрич със слънчоглед са засети 34 хил. ха (8,6% от площите засети със слънчоглед в страната), Плевен - 41 хил ха (10,4% от площите със слънчоглед в страната), Велико Търново – 28 хил. ха (7,1%) и Стара Загора – 43 хил ха (10,9% от площите със слънчоглед). (вж. стр. 42)

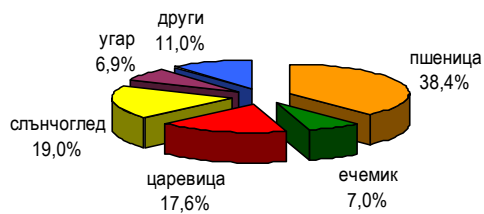
Област	2002		2001		Изменение на площите 2002 спрямо 2001 %
	Площ дка	% от площите със слънчоглед за страната	Площ дка	% от площите със слънчоглед за страната	
Добрич	67 705	14,2%	34 372	8,6%	97,0%
Плевен	44 662	9,4%	41 261	10,4%	8,2%
Велико Търново	35 413	7,4%	28 120	7,1%	25,9%
Стара Загора	33 954	7,1%	43 460	10,9%	-21,9%
Враца	33 278	7,0%	29 116	7,3%	14,3%
Варна	31 136	6,5%	15 776	4,0%	97,4%
Русе	25 415	5,3%	21 739	5,5%	16,9%
Бургас	23 126	4,8%	21 644	5,4%	6,8%
Пловдив	19 985	4,2%	18 524	4,6%	7,9%
Шумен	19 966	4,2%	20 227	5,1%	-1,3%
Ловеч	19 822	4,2%	5 476	1,4%	262,0%
Ямбол	18 484	3,9%	15 752	4,0%	17,3%
16 области	104 329	21,9%	103 012	25,9%	1,3%
България	477 276	100,0%	398 478	100,0%	19,8%

КРАТЪК ПРЕГЛЕД на ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТТА на КУЛТУРИТЕ

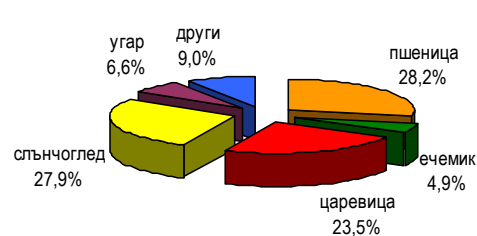
Тъй като точките в извадката са постоянни, анкетата дава възможност да се проследи промяната от една позиция на номенклатурата в друга през различните години. Кръстосвайки заетостта по кодове от физическата номенклатура през 2002 год. с тези през 2001 год., може да се проследи изменението. Анализът на тези матрици позволява да се изучи важността и бързината на изменението на площите между различните позиции на номенклатурата – както изменения между различните видове селскостопански площи, така и преминавания от един вид заетост в друг.

Пшеницата като основна култура, има специално стопанско значение. Засетите площи през 2002 год. са 1 382 890 ха. Наблюдава се увеличение от 1,2% спрямо предходната година. През 2002 год. монокултурно отглеждане има върху 531 хил ха или 38,4%, докато миналата година такова отглеждане е имало върху около 385 хил. ха (28,2%). През 2002 год. са намалели площите на пшеницата, засята след царевица и слънчоглед. Сеитбообръщение с тях е направено върху около 506 хил. ха (36,6%), а през 2001 год. то е върху 702 хил. ха (51,4%) от площите. В сеитбооборота на пшеница тази година са включени 96 хил. ха (6,9%) угари, докато през 2001 год. те са 90 хил. ха (6,6%). (вж. табл. 1-б, стр. 28).

ПРЕДШЕСТВЕНИЦИ на ПШЕНИЦАТА
2002 год.

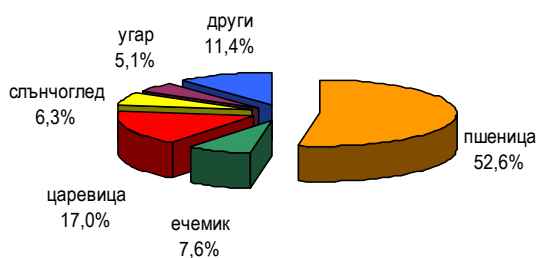

ПРЕДШЕСТВЕНИЦИ на ПШЕНИЦАТА
2001 год.

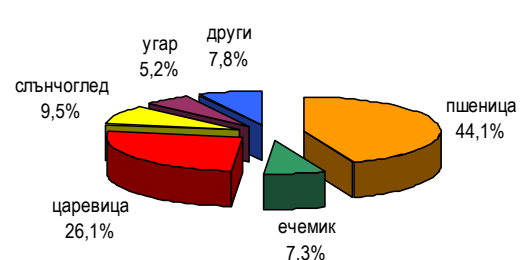

Площите засети с **царевица** през 2002 год. са 360 116 ха. Наблюдава се намаление от 19,1% спрямо предходната година. И тази година най-много са площите на царевицата, разположена върху предшественици пшеница и ечемик - около 217 хил. ха (60,2% от общата ѝ площ). Тези предшественици през 2001 год. са 229 хил. ха (51,4% от общата ѝ площ). През 2002 год. площите с царевица, след слънчоглед, са 23 хил. ха (6,3%), а през 2001 год. са били 42 хил. ха (9,5%). През 2002 год. монокултурно царевицата се отглежда върху 61 хил. ха (17,0%), а през 2001 год. - 116 хил. ха (26,1% от площите). Угарите, включени в сеитбооборота на царевицата през настоящата година са 18 хил. ха (5,1%), спрямо 23 хил. ха (5,2%) през 2001 год. (вж. табл. 1-б, стр. 28).

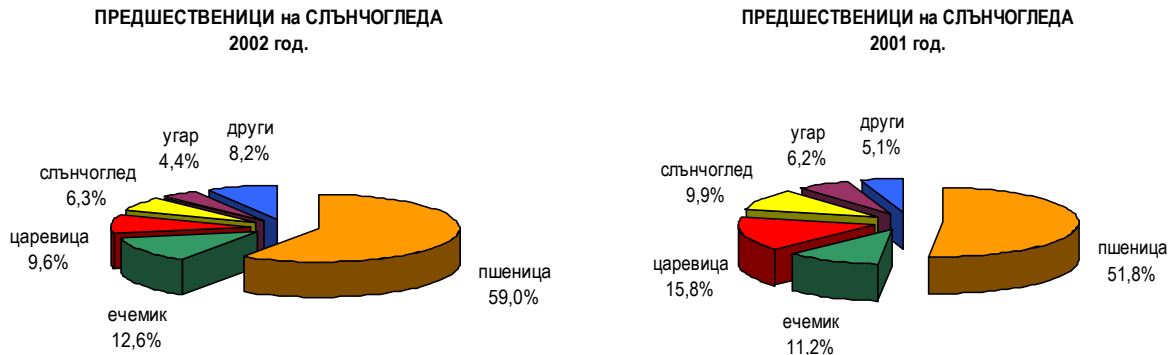
ПРЕДШЕСТВЕНИЦИ на ЦАРЕВИЦАТА
2002 год.

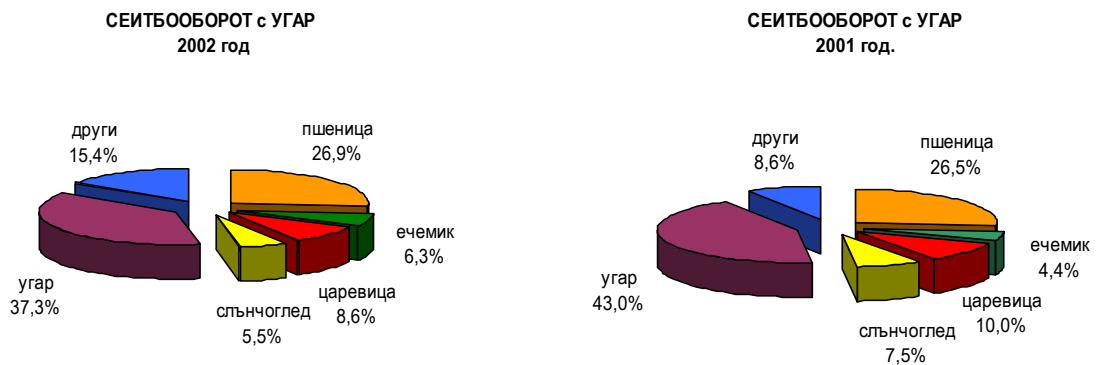
ПРЕДШЕСТВЕНИЦИ на ЦАРЕВИЦАТА
2001 год.

Площите, засети със **слънчоглед** през 2002 год. са 477 276 или с 19,8% повече от тези през 2001 год. В сеитбооборота при слънчогледа отново най-висок е делът на пшеницата и ечемикът – 71,6% или 315 хил. ха. През 2001 год. – той е 62,9%. След царевица слънчоглед е засят върху 46 хил. ха или 9,6%, а през 2001 год. - върху 15,8%. Безсменното отглеждане на слънчоглед през 2002 год. е извършено върху 30 хил. ха (6,3%), докато през 2001 година - върху 40 хил. ха (9,9%). Угарите, включени в сеитбооборота на слънчоглед са 21 хил. ха (4,4%), спрямо 25 хил. ха (6,2%) през 2001 год. (вж. табл. 1-б, стр. 28).

През 2002 год. площите с **угари** заемат 273 911 ха. Около 60% от тях се включват в сеитбооборота. През тази година се наблюдава намаление на угарите с 37,6% спрямо предходната година. Около 74 хил. ха, или 26,9% от площите с пшеница от 2001 год. са оставени като угари през 2002 год. През 2001 год тези площи са 116 хил. или 26,5%. Площите, заети с царевица и слънчоглед през 2001 год., оставени като угари през 2002 год. са 39 хил. ха или 14,1%, а през 2001 год. те са били 77 хил. ха или 17,5%. (вж. табл. 1-б, стр. 28).

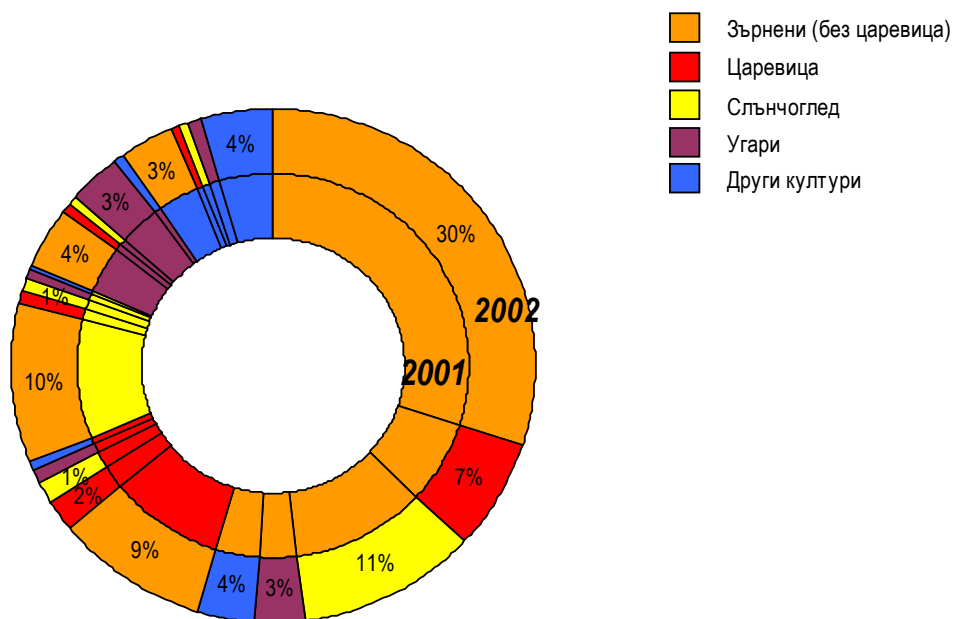
ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ на КУЛТУРИТЕ към ОБРАБОТВАЕМАТА ЗЕМЯ

	2002	2001	2000	1999	1998
Зърнени култури (без царевица)	56,7%	52,2%	42,0%	42,2%	49,9%
Царевица	11,0%	13,3%	18,4%	17,1%	17,7%
Слънчоглед	14,6%	11,9%	17,4%	19,9%	17,6%
Угари	8,4%	13,1%	13,8%	11,0%	3,8%
Други култури	9,4%	9,6%	8,4%	9,8%	11,1%

През 2002 год най-голям е относителният дял на зърнените култури (без царевица) - 56,7% от обработваемата земя. Най-много площи с царевица спрямо обработваемата земя е имало през 2000 год – 18,4%. Слънчогледът е с най-висок относителен дял през 1999 год.– 19,9% от обработваемата земя. Угарите заемат 13,8% от обработваемата земя на страната през 2000 год. Най-висок – 11,1% е общият относителен дял на другите земеделски култури през 1998 год

СЕЙТБООБОРОТ на ОСНОВНИТЕ ЗЕМЕДЕЛСКИ КУЛТУРИ

Анализът на агротехническите мероприятия показва, че през 2002 год не е прилаган сеитбооборот върху 40% от обработваната площ на страната. При зърнените култури сеитбооборот не е проведен върху 30% от площите. 3% от угарите оставени през 2001 год. се запазват като такива през 2002 год., за царевицата този процент е 2%, а за слънчогледа – 1%.